

VALPROGRAM 2026

Socialdemokraterna
Västerbotten

Inledning

Socialdemokraterna i Västerbottens valprogram ska belysa vad som är viktigt för de som bor, lever och verkar i Västerbottens län. Vi är redan från början ett, till befolkning, litet län som behöver fler medborgare. De stora utmaningar Västerbotten står inför kräver utveckling och tillväxt.

Vi är beroende av unga och gamla och särskilt människor i yrkesverksam ålder. Västerbotten växer när människor väljer att leva och arbeta här, därför behöver vi möjliggöra att fler hitta hit och bosätter sig här hos oss.

Våra grundläggande värderingar om jämlikhet, frihet och solidaritet genomsyrar vår politik för att Västerbotten ska vara ett attraktivt och välkomnande län. Vår politik möjliggörs av en stark folkrörelse och facklig-politisk samverkan.

Programmet riktar sig till medlemmar och förtroendevalda i Socialdemokraterna i Västerbotten. Detta program kommer utgöra grunden för den politik vi ska driva inför valet 2026 och kan med fördel användas som underlag i utarbetandet av arbetarekommunernas program och valmanifest.

Ett Västerbotten för alla – med gemenskap och handlingskraft

- **Vi vill framåt** – för ett starkare, tryggare och mer jämlikt Västerbotten.
- **Demokrati, ansvar och rättvisa präglar vår politik på alla nivåer.**
- **Vi tror på ett samhälle där vi tar hand om varandra.**

I Västerbotten är vi stolta över vår vackra natur, vårt rika kulturliv och vår goda sammanhållning. Vi vill leda Västerbotten framåt - för gemenskap, välbefinnande och trygghet som märks i vardagen. Vi socialdemokrater tar ansvar i en tid då trygghet, klimatomställning och sammanhållning är viktigare än någonsin. I Västerbotten hittar vi lösningar tillsammans. Samhället förändras och vi lever i en orolig tid. Men vi tror på människors kraft, på rättvisa möjligheter och på ett Västerbotten där alla kan leva ett gott liv.

Vår politik bärs av en enkel men kraftfull idé: Vi tar ansvar tillsammans. Det betyder att vi vill investera i jobb, vård, skola, kultur och omsorg – det som gör skillnad i människors vardag. Det betyder att vi står upp för demokratin, jämställdhet, möter klimathotet med handling och ger hela länet rätt att växa. Vår politik bygger på solidaritet, ansvarstagande och handlingskraft. För ett Västerbotten för alla – från fjäll till kust.

Ett levande Västerbotten – samhällsplanering för ett växande län

- **Västerbotten ska vara ett län där människor vill leva och bo.**
- **Ett län som håller ihop** – samhällsservice och infrastruktur i hela länet.
- **Västerbottningarna ska ha god tillgång till kultur, idrott och mötesplatser.**

Ett hållbart samhälle vilar på en god miljö, jämställdhet och jämlika livsvillkor. Vi bygger framtidens Västerbotten med plats för alla, med utvecklad infrastruktur och bra bostäder som människor har råd att bo i. Fungerande kollektivtrafik, vägar, telefoni, bredband, post och elnät ska finnas där du bor. Vi ser verkligheten – och vi agerar därefter.

Civilsamhället behöver stärkas och utvecklas. Föreningslivet och studieförbundens kraft behövs för att skapa gemenskap och tillit i ett livskraftigt samhälle. Vi vet att en levande bygd behöver bibliotek, idrottsanläggningar och mötesplatser. Vi ser vikten av stöd till kultur i hela länet för ett attraktivt Västerbotten, och våra nationella minoriteter ska ges goda förutsättningar för att leva och verka i vårt län.

Folkhälsa, vård och omsorg – nära, trygg och jämlik vård

- **Medborgare i Västerbotten ska ha god tillgång till vård.**
- **Fokus på folkhälsa, tandhälsa, kvinnors hälsa och psykisk hälsa genom hela livet.**
- **Vi tar ansvar för att vården ska vara jämlik och utan vinstintressen.**

Vården i Västerbotten är till för alla och ska ges efter behov. Vi socialdemokrater tycker att tillgången till vård inte ska avgöras av storleken på din plånbok. Vi vill ha en jämlik och gemensamt finansierad vård i hela landet.

I Västerbotten ska du ha tillgång till en bra hälso- och sjukvård, där dina behov blir tillgodosedda och både en digital och fysisk tillgång är en självklarhet. Du ska känna dig delaktig i din vård, veta vart du ska vända dig och vad som händer i vårdprocessen. Det är vår syn på en modern, tillgänglig och rättvis vård i Västerbotten.

Vi bygger en personcentrerad vård där samverkan mellan regionen och kommunerna är avgörande, inte minst inom äldreomsorgen och för socialt utsatta grupper. Folkhälsa, förebyggande arbete och ökad tillgänglighet till tandvård är centrala delar för ett Västerbotten som mår bra, genom hela livet. Västerbottens framtid ligger hos våra barn och ungdomar, därför behöver vi jobba aktivt med att motverka psykisk ohälsa.

Vi behöver fler som jobbar inom vård och omsorg för att säkra kontinuiteten och skapa trygga arbetsmiljöer för vårdens personal. En av de stora utmaningarna idag och i framtiden är att klara av bemanningen och säkerställa att vi har den kompetens som behövs för att tillgodose invånarnas behov.

Klimat, civil beredskap och handlingskraft – vi rustar samhället

- **Västerbotten tar ansvar i klimatomställningen – för framtida generationer.**
- **Vi bygger motståndskraft – vård, infrastruktur och matförsörjning är beredskap.**
- **Vi ställer om med jobb, innovation och hållbar tillväxt.**

Vi vill leda utvecklingen mot hållbarhet. Genom länets naturresurser, kompetens och geografiska läge har vi goda möjligheter att ta vårt ansvar i klimatomställningen. Vi ser arbetet med klimatomställningen som ett sätt att både bygga robusthet samt skapa jobb och tillväxt. Det är för oss en styrka.

En del i detta är att satsa på civil beredskap för att öka länets motståndskraft. Vi behöver fungerande vård, mat- och energiproduktion, en utbyggd infrastruktur och ett hållbart skogsbruk. Det handlar om att kunna stå stadigt – vid kris och i vardag. Därför vill vi stärka den lokala livsmedelsproduktionen. En stärkt självförsörjning, ökat oberoende och ett aktivt civilsamhälle är en viktig del i detta.

Skola, utbildning och livslångt lärande – frihet genom kunskap

- **Vi främjar kunskap och lärande genom hela livet**
- **Vi satsar på distansutbildning, högre utbildning, vuxenutbildning och omställning mitt i livet.**
- **Folkbildning och kulturskola stärker demokratin och människors utveckling.**

Utbildning är vägen till frihet, jobb och ett gott liv. Därför satsar vi på skolan – för att varje elev ska lyckas, oavsett var du bor. Vi vill både ha en stark kulturskola och att alla barn garanteras kultur i skolan. Det ska vara enkelt för barn att ta del av och utöva kultur. Kulturen är en del av vår välfärd.

Skolan har ett samhällsbärande ansvar i att fostra ansvarstagande och demokratiska samhällsmedborgare. Skolpersonalen måste ges förutsättningar för att klara sitt ansvar. Skolan ska vara en inkluderande plats, fri från mobbning, där alla elever kan få vänner, kunskapsutveckling och ett slutbetyg som öppnar dörrar till framtiden.

Lärande och bildning ska ske genom hela livet. Vi vill se fler distansutbildningar, fler möjligheter till omskolning och stärkt samverkan mellan utbildningsaktörer och arbetsmarknadens parter. En stark folkbildning, studieförbund och folkhögskolor, och ett levande kulturliv hör till Västerbottens själ – och framtid.

Jobb, trygghet och ett starkt Västerbotten

- **Vi vill skapa fler jobb med schyssta villkor i hela länet.**
- **Vi bygger en arbetsmarknad där offentlig och privat sektor växer tillsammans.**
- **Västerbotten behöver rustas med rätt kompetens för att möta framtidens behov.**

Jobb stärker individen och skapar verklig trygghet. I Västerbotten finns en bredd av branscher som kräver en anpassningsbar arbetsmarknadspolitik för att få rätt kompetens på rätt plats. Vi vill öka inflyttning av arbetskraft för att säkerställa tillväxt och välfärd. Vi vill rusta arbetsmarknaden, stärka matchningen och skapa en mångsidig och fördjupad samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv, högre utbildning, civilsamhälle och offentliga aktörer.

Trygga jobb med rätt lön och schyssta arbetsvillkor är grunden för en fungerande arbetsmarknad. Det ska finnas ett socialt skyddsnät, stärkt inflytande på arbetsplatserna och trygga pensioner. Det gäller både inom offentlig och privat sektor. Vi är ett parti för alla människor och vår modell bygger på att vi jobbar, betalar skatt och gemensamt bygger samhället.

Ekonomi, rättvis fördelning och ansvarstagande

- **Skattepengarna ska gå till barnen, skola, vård och till omsorg** – inte till privata vinster.
- **Vi tar ansvar för en stabil ekonomi som är långsiktigt hållbar.**
- **Vi vill se en rättvis fördelning för en välfärd nära dig** – oavsett var i länet du bor.

Vår politik bygger på ansvar. Vi fördelar resurser rättvist och ser till att pengarna används där de gör störst nytta – i människors vardag. Därför kräver vi att staten återtar sitt ansvar och inte, skär ner på viktiga samhällsfunktioner, försvagar vårt samhälle och sänker skatten för de rika i stället för att prioritera vanligt folk.

Vi socialdemokrater anser att oavsett var i länet du bor ska du kunna få vård, utbilda dig, transportera dig, ha myndighetskontakt och få kulturupplevelser. Det är vi socialdemokrater som är garanten för en stark generell välfärd och vi investerar i det vi äger gemensamt.

Demokrati, civilsamhälle och gemenskap

- **Demokratin måste försvaras på alla nivåer** – alltid, av oss alla, varje dag.
- **Civilsamhället skapar inkludering, gemenskap och meningsfullhet i människors liv.**
- **Vi tar tillsammans ansvar för en gemensam framtid tillsammans**

Vi vill att fler ska känna sig delaktiga i demokratin, fria att vara den man är och ta del av sina medborgerliga rättigheter. Det är grunden i vårt samhällsbygge. Vi vänder oss kraftigt mot den centraliseringsvåg som sker i samhället som flyttar makt från medborgarna och Västerbotten.

Föreningslivet och ideella krafter spelar en avgörande roll i människors vardag och i vår demokrati. Vi motsätter oss därför alla förslag som hotar och försvagar civilsamhället och föreningslivet. Tillsammans med kommuner och regionen bidrar civilsamhället till att skapa gemenskap, stärka tryggheten och ge människor möjlighet att växa.

Västerbotten är inte fritt från brottslighet och våld men vi socialdemokrater ska göra allt för att människor i länet ska känna sig trygga i vardagen, sitt hem och i samhället. En förutsättning är att det finns ett starkt brottsförebyggande arbete och samverkan mellan kommun, region och rättsväsende.

Vi står upp mot orättvisor, diskriminering och ojämlikhet – inte genom pekpinnar, utan genom att skapa förutsättningar. Politik är inte allt – men den gör skillnad. Därför bygger vi ett samhälle där du är viktig, där vi stöttar varandra och där framtiden formas gemensamt.